

NOTA DE FUNDAMENTARE***la proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la aprobarea Regulamentului privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „energie” al sistemului feroviar*****1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale cu privire la aprobarea Regulamentului privind specificația tehnică de interoperabilitate referitoare la subsistemul „energie” al sistemului feroviar a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ**

Proiectul de ordin a fost elaborat în conformitate cu pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, care prevede că, până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, specificațiile tehnice de interoperabilitate sunt aprobate de autoritatea centrală de specialitate în domeniul transportului feroviar, aceeași hotărâre adoptă Regulamentul de interoperabilitate a sistemului feroviar, care stabilește că sistemul feroviar este format inclusiv din subsistemul „energie”.

Elaborarea acestui proiect este, de asemenea, prevăzută în acțiunea 48 din Planul de acțiuni al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru anul 2025, aprobat prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale nr. 2 din 14 ianuarie 2025.

Principalul obiectiv al proiectului este armonizarea reglementărilor și standardelor naționale cu cele europene, pentru a elimina diferențele semnificative care afectează coerența și funcționarea sistemului feroviar. Neconcordanțele legislative creează un mediu concurențial inechitabil, cu efecte negative asupra competitivității și sustenabilității sectorului feroviar din Republica Moldova pe piața europeană.

În același timp, proiectul vizează dezvoltarea unei infrastructuri feroviare interoperabile, în conformitate cu prevederile Codului transportului feroviar nr. 19/2022. Aceasta presupune o rețea feroviară care asigură atât traficul național, cât și internațional, gestionată conform principiilor accesului liber pentru operatorii feroviari și aliniată la normele tehnice de interoperabilitate europene, transpuse în legislația națională.

Totodată, trebuie de menționat că proiectul transpune în legislația Republicii Moldova Regulamentul (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei privind specificațiile tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul „energie” al sistemului feroviar al Uniunii Europene. Acest regulament stabilește cerințele tehnice esențiale pentru asigurarea interoperabilității infrastructurii de alimentare cu energie electrică a rețelei feroviare, contribuind astfel la integrarea treptată a sectorului feroviar național în spațiul feroviar unic european.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Moldova dispune de o rețea feroviară cu o lungime totală de 1 151 km de linii principale de cale ferată și 776 km de linii secundare/stații, toată rețeaua fiind formată din linii neelectrificate cu ecartament larg de 1 520 mm. Există câteva scurte secțiuni în apropierea frontierei cu România, care sunt construite conform ecartamentului standard european de 1 435 mm, pentru a permite schimbul de boghiuri sau transbordarea între diferite ecartamente. Lipsa unui cadru normativ clar creează bariere în procesul de modernizare a sectorului feroviar și afectează perspectivele de integrare în rețeaua feroviară europeană, unde electrificarea reprezintă un standard esențial pentru eficiență energetică și sustenabilitate. Transportul feroviar din Republica Moldova este dependent exclusiv de tracțiunea diesel, ceea ce determină costuri ridicate de operare, emisii semnificative de poluanți și o competitivitate scăzută în raport cu alternativele rutiere și cu operatorii internaționali care utilizează tehnologii mai avansate.

Direcția prioritară 4.5. din Strategia de Mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului 589/2024, stabilește modificarea cadrului legislativ pentru a facilita investițiile private în domeniul feroviar.

În prezent, legislația națională nu conține reglementări privind standardele tehnice necesare pentru electrificarea căilor ferate și integrarea acestora în sistemul european interoperabil. Singurele acte normative relevante sunt Codul transportului feroviar nr. 19/2022, care reglementează principiile generale de organizare a sistemului feroviar, și Hotărârea Guvernului nr. 725/2024, care prevede aprobarea specificațiilor tehnice de interoperabilitate la nivel național până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Cu toate acestea, actele naționale menționate nu stabilesc cerințe concrete privind electrificarea infrastructurii feroviare și nu oferă un cadru de implementare pentru viitoarele investiții în modernizarea rețelei de transport feroviar.

Lipsa unui cadru normativ clar și a unei strategii de electrificare afectează competitivitatea transportului feroviar și creează dificultăți în atragerea investițiilor necesare pentru modernizare. Fără standarde tehnice bine definite, potențialii operatori feroviari nu pot planifica dezvoltarea infrastructurii într-un mod compatibil cu cerințele europene, iar lipsa interoperabilității împiedică integrarea sistemului feroviar național în rețeaua europeană.

În acest context, intervenția legislativă este justificată de necesitatea transpunerii Regulamentului (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei, care stabilește specificațiile tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul „energie” al sistemului feroviar al Uniunii Europene. Regulamentul definește cerințele pentru infrastructura electrică feroviară, sistemele de alimentare cu energie și criteriile tehnice necesare pentru interoperabilitate între rețelele naționale și cele europene. Analiza de impact elaborată de Comisia Europeană subliniază importanța armonizării sistemelor de alimentare cu energie în întreaga Uniune, astfel încât să se asigure compatibilitatea între diferitele rețele feroviare și utilizarea eficientă a energiei electrice.

Transpunerea acestui regulament și adoptarea unui cadru normativ la nivel național vor permite crearea unei infrastructuri feroviare compatibile cu standardele

europene și vor facilita accesul la finanțare pentru proiectele de modernizare. Întreprinderile feroviare vor beneficia de un mediu de operare mai eficient și mai competitiv, administratorii infrastructurii vor avea un cadru clar pentru implementarea unor sisteme de electrificare conforme cu cerințele europene, iar investitorii vor avea siguranța necesară pentru a aloca resurse în dezvoltarea transportului feroviar.

Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de stat candidat la Uniunea Europeană și prevederile Acordului de Asociere RM-UE, prin care țara și-a asumat obligația de a transpune treptat legislația comunitară în cea națională, a fost elaborat prezentul proiect de Ordin privind aprobarea Regulamentului referitor la specificația tehnică de interoperabilitate pentru subsistemul „energie” al sistemului feroviar. Acest act normativ este esențial pentru alinierea transportului feroviar la cerințele europene și pentru crearea unui sistem eficient, modern și sustenabil.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de act normativ urmărește armonizarea specificațiilor tehnice de interoperabilitate pentru subsistemul „energie” al sistemului feroviar, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei. Scopul principal este asigurarea compatibilității infrastructurii naționale cu rețeaua feroviară europeană, facilitând dezvoltarea și modernizarea transportului feroviar în Republica Moldova.

Obiectivele principale includ crearea unui cadru normativ clar pentru implementarea sistemelor de electrificare, reducerea dependenței de tracțiunea diesel și îmbunătățirea eficienței energetice. De asemenea, proiectul urmărește consolidarea siguranței și fiabilității infrastructurii, precum și conformarea la angajamentele asumate prin Acordul de Asociere RM-UE și Planul național de acțiuni pentru aderare.

Prin transpunerea prevederilor regulamentului european, proiectul introduce elemente noi în legislația națională, cum ar fi cerințele tehnice pentru sistemele de alimentare cu energie, standardele de interoperabilitate pentru rețelele electrificate și măsurile necesare pentru integrarea infrastructurii feroviare în spațiul european. De asemenea, sunt stabilite criteriile pentru modernizarea viitoarelor proiecte de electrificare și pentru crearea condițiilor optime de atragere a investițiilor în sector.

Printre prevederile esențiale care sunt introduse în legislația națională prin acest proiect se numără:

Cerințele tehnice pentru infrastructura de alimentare cu energie

Proiectul reglementează specificațiile pentru sistemele de alimentare cu energie electrică și pentru compatibilitatea acestora cu diferitele tipuri de infrastructură feroviară, inclusiv cerințele privind alimentarea cu energie pe rețelele feroviare electrificate.

Standardele de tensiune și frecvență

Se stabilesc standardele pentru tensiunea și frecvența rețelelor de alimentare, inclusiv cerințele pentru unificarea acestora la nivelul rețelelor feroviare europene, pentru a facilita interoperabilitatea la nivel de statele membre UE.

Normele pentru echipamentele de tracțiune

Proiectul reglementează cerințele tehnice referitoare la echipamentele de tracțiune utilizate pe liniile electrificate, incluzând specificațiile pentru locomotive și alte vehicule de transport, pentru a asigura compatibilitatea acestora cu sistemele de alimentare.

Conectivitatea între rețele

Se impune necesitatea implementării unor soluții tehnice pentru conectivitatea între diferitele rețele feroviare electrificate din Uniunea Europeană, pentru a facilita circulația trenurilor pe rute internaționale.

Testarea și certificarea conformității

Regulamentul detaliază procedurile de testare și certificare pentru vehiculele feroviare și infrastructura de alimentare cu energie, asigurându-se că acestea respectă standardele de interoperabilitate stabilite de legislația europeană.

Implementarea acestor reglementări va facilita dezvoltarea transportului feroviar sustenabil, va reduce impactul asupra mediului și va permite o integrare progresivă în sistemul feroviar unic european.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost luate în considerare opțiuni alternative, deoarece, în calitate de stat candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, Republica Moldova și-a asumat prin Acordul de Asociere RM-UE angajamente clare de a adapta treptat legislația națională la legislația comunitară europeană. Proiectul de act normativ în discuție reprezintă un pas important în acest proces, întrucât transpune prevederile Regulamentului (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul „energie” al sistemului feroviar din Uniunea Europeană, reglementând astfel un domeniu esențial pentru asigurarea interoperabilității între sistemele feroviare naționale și cele europene. Având în vedere aceste obligații asumate pe plan internațional, opțiunea de a nu elabora și promova acest act normativ nu a fost considerată viabilă, deoarece amânarea reglementării ar duce la o întârziere semnificativă în armonizarea cerințelor tehnice, administrative și de siguranță feroviară. Mai mult, fără implementarea acestor reglementări, obiectivele de integrare a sistemului feroviar al Republicii Moldova în rețeaua feroviară europeană ar deveni imposibile, iar accesul pe piața europeană ar fi influențat negativ.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de act normativ nu are un impact semnificativ asupra sectorului public. Implementarea acestuia nu va afecta modul în care administrația publică își desfășoară activitatea, nici în ceea ce privește aplicarea politicilor publice, nici în ceea ce privește cadrul normativ existent sau cel propus. De asemenea, nu se preconizează că proiectul va duce la necesitatea unor reforme administrative sau restructurări instituționale, având în vedere că nu implică modificări structurale la nivelul instituțiilor sau al procedurilor administrative deja în vigoare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

<p>Aplicarea prezentului proiect de ordin nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.</p>
<p>4.3. Impactul asupra sectorului privat</p>
<p>Acest act normativ va aduce rezultate pozitive pentru sectorul privat, deoarece va asigura interoperabilitatea cu rețeaua feroviară europeană, ceea ce va contribui la îmbunătățirea performanței și eficienței transportului feroviar național.</p>
<p>4.4. Impactul social</p>
<p>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</p>
<p>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</p>
<p>Prezentul proiect nu are impact asupra aspectului social, asupra datelor cu caracter personal și asupra echității și egalității de gen.</p>
<p>4.5. Impactul asupra mediului</p>
<p>În perspectivă, proiectul va avea un efect pozitiv asupra mediului, contribuind la reducerea emisiilor de carbon și poluării atmosferice, datorită eventualei tranziții de la locomotivele diesel la cele electrice. Această schimbare va sprijini dezvoltarea unui sistem de transport feroviar mai ecologic și sustenabil, aliniat la standardele europene de mediu.</p>
<p>4.6. Alte impacturi și informații relevante</p>
<p>Alte impacturi și informații relevante nu au fost identificate.</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>
<p>5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</p>
<p>Proiectul de ordin include prevederi care vizează alinierea legislației naționale la normele Uniunii Europene. Astfel, în conformitate cu clauza de armonizare, proiectul transpune parțial Regulamentul (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul energie al sistemului feroviar din Uniune (Text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32014R1301, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 356 din 12 decembrie 2014, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2023/1694 al Comisiei din 10 august 2023.</p>
<p>5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</p>
<p>Prezentul proiect nu contravine Constituției Republicii Moldova și cadrului normativ național.</p> <p>La etapa actuală, cadrul juridic primar pe domeniul feroviar și anume Codul transportului feroviar, prevede dispoziții generale cu privire la specificațiile tehnice de interoperabilitate (STI), astfel acestea reprezentând specificațiile care acoperă fiecare subsistem sau parte a unui subsistem pentru a îndeplini cerințele esențiale și pentru a asigura interoperabilitatea sistemelor feroviare convenționale.</p> <p>Totodată, reiterăm că pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 725/2024 cu privire la aprobarea unor regulamente în domeniul transportului feroviar, prevede expres că, până la aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, specificațiile tehnice de</p>

interoperabilitate se aprobă de organul central de specialitate în domeniul transportului feroviar conform Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Prin urmare, actualmente reglementările privind specificațiile tehnice de interoperabilitate sunt de ordin general, iar odată cu transpunerea Regulamentului (UE) nr. 1301/2014 al Comisiei din 18 noiembrie 2014 privind specificațiile tehnice de interoperabilitate referitoare la subsistemul energie al sistemului feroviar din Uniune (Text cu relevanță pentru SEE), CELEX: 32014R1301.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost publicat și poate fi accesat pe portalul particip.gov.md:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14253

De asemenea, proiectul actului normativ va fi supus consultărilor publice și avizărilor/expertizărilor de către instituțiile publice competente, inclusiv cele implicate în implementarea acestuia, conform cerințelor Legii nr. 100/2017 privind actele normative.

În cadrul procesului de consultare/avizare, vor fi implicate următoarele instituții:

- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Agenția Feroviară;
- Î.S. „Calea Ferată din Moldova”;
- Centrul de Armonizare a Legislației.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul Ordinului viceprim-ministrului, ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale privind aprobarea Regulamentului referitor la specificația tehnică de interoperabilitate pentru subsistemul „energie”, finalizat în urma procesului de avizare, va fi supus expertizei juridice conform prevederilor Legii nr. 100/2017 privind actele normative, iar rezultatele acesteia vor fi reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor aferente proiectului.

Expertizarea va fi realizată de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de act normativ este elaborat în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, tratatele internaționale relevante și angajamentele internaționale și regionale asumate de țara noastră, precum și cu reglementările Uniunii Europene. Aplicarea acestuia nu presupune modificarea altor acte legislative, nici necesitatea adoptării unor noi legi sau strategii pentru implementare.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru a implementa prevederile actului normativ, întreprinderea feroviară trebuie să stabilească un sistem de management al siguranței și să respecte cerințele specificațiilor tehnice de interoperabilitate, normele de siguranță și alte reglementări relevante, în scopul gestionării riscurilor și asigurării operării sigure a transportului feroviar.

Secretar general

Angela ȚURCANU